

a Vihorlát alatt kiképzett mesterséges tó partján (Zemplinska sárava) álló hotelben kaptunk. Mi voltunk az első vendégek.

Nagyon reméljük, hogy a szlovák szakmai és baráti találkozások gyakoriak lesznek.

G. Sz. A.

A MAGYE ÉLETÉBŐL

XXI. Országos Szakmai Konferencia - Kecskemét, 1993. június 24-26. -



1993. évi Országos Szakmai Konferenciánk különlegességét az adta, hogy az évek óta velünk együttműködő, közel 15 hazai társ egyesület mellett az European Association for Special Education (EASE) is a társrendezők között szerepelt.

A konferencia központi témaköreit is közösen alakítottuk ki, ezek az alábbiak voltak: korai fejlesztés - együtt az iskolában - a felnőtt élet segítése.

A konferenciát - mind a külföldi vendégelőadók, mind a témakörök miatt - nagy várakozás előzte meg. Az érdeklődést az is fokozta, hogy a januári országos szakmai rendezvényünkön (I. GYOSZE, 1993/2.) ezt az alkalmat szántuk a VI. Nevelésügyi Kongresszus előkonferenciájának.

A helyi rendezők kitűnő feltételeket teremtettek a konferencia kb. 500 állandó, és a csak egy-egy napra érkező, nagyszámú résztvevőjének.

Az Erdei Ferenc Művelődési Központ modern, szép épülete azért volt ideális, mert a konferencia sokféle igényének (plenáris ülések, szakosztályi rendezvények, kiállítások, szakmai bemutatók, külföldi vendégek fogadása, szükkörű tárgyalások stb.) kiválóan megfelelt és tágas előcsarnoka meghitt szakmai és baráti eszmecseréknek is kényelmes otthont adott.

A résztvevők fogadása is itt zajlott. Mindenki elismerő meglepődéssel szemlélte a zöld, kék, piros emblémás fehér vászon konferencia-szatyrok tartalmát, minde-

nekelőtt a sok-sok információt tartalmazó, izléses és praktikus programfüzetet.

A szünetben sokan ültek le ahhoz a számítógéphez, amelyen *Hagymásy Endre* logopédus-gyógypedagógus és *Brückler Tamás* programozó olvasást fejlesztő korrekciós programja futott reggeltől-estig. A „Dyslex 1.0” elnevezésű program néhány jellemzője:

- korrigálja az olvasászavart, fejleszti az értő olvasást;
- önállóan cselekedtető, kreativitást fejlesztő, motiváló, játékos, sikerre-orientáló;
- lehetőséget nyújt az önellenőrzésre, az önálló hibajavításra, az önértékelésre;
- közel 3200 egységből álló szóanyaggal rendelkezik stb.

Érdemes tudni még róla, hogy használata számítógépes szakértelmet nem igényel; felhasználója lehet szülő is; gyerekek 7 - 7 és fél éves kortól akár teljesen önállóan is dolgozhatnak a programmal. (További információt a Dyslex-soft Bt. ad: 8000 Székesfehérvár, Batty útca 5. V/19.)

Az első nap délutánján *Östli, Arne* (Norvégia) EASE-elnök és *Méhes József* MAGYE-elnök köszöntötte a konferencia résztvevőit, majd *Kőtörő Miklós*, a Bács-Kiskun megyei közgyűlés elnöke nyitotta meg a rendezvénysorozatot. Ezután kitüntetések átadására került sor.

„Egyesületi Munkáért” emlékérmeket kaptak: *Farkasné Péter Ágnes* (Kecskemét), *Papp Balázs* (Kecskemét), *Sum Ferenc* (Nyírbátor), *Szemkeő Péter* (Kiskőrös) és *Tóth Egon* (Budapest).

„Szociális Munkáért” emlékérmeket *Gaálné Urbán Teréz* (Kecskemét), *Sulyokné Bárányi Erzsébet* (Budapest) és *Tóth Árpádné* (Csákvár) kapott.

„Bárczi Gusztáv-oklevelet” *Tölgyes Lászlóné* (Vác) vehetett át, és ez alkalommal a „Bárczi Gusztáv emlékérem” tulajdonosai *Gállos Ilona* (Budapest) és *Viszokay Árpádné* (Miskolc) lettek. Valamennyiüknek ezúton is szívből gratulálunk!

Hasonlóan elismerés és köszönet illeti a plenáris ülés keretében látott ünnepi gyermekműsor rendezőit és szereplőit. A Bács-Kiskun megyei speciális intézmények és a kaposvári Bárczi Gusztáv utcai Általános Iskola és Diákotthon tanulói léptek fel szép és tartalmas műsorszámakkal.

A konferenciának tíz külföldi vendége volt. Valamennyien előadást is tartottak részben plenáris, részben szekcióüléseken. Felsorolásuktól és ismertetésüktől el kell tekintenünk, azokat az előadásokat, amelyek publikálásra készen beérkeztek a Szerkesztőséghez, folyamatosan leközzöljük.

Összefoglalóan annyit róluk, hogy jóllehet, főként az EASE tevékenységét mutatták be és a fogyatékosok integrált iskoláztatásáról és korai fejlesztésükről adtak számot, más időszerű és nagyon tanulságos témák is tárgyalásra kerültek. Így pl. a lakóközösségek terápiás hatásáról és a fogyatékosok szakmára felkészítéséről és beilleszkedéséről hangzottak el beszámolók. A külföldi előadók különösen a harmadik napon kerültek az érdeklődés középpontjába, amikor jóformán csak ők szerepeltek. A hozzászólások, viták későig eltartottak.

Az első napon, a plenáris ülésen a külföldi előadókon kívül *dr. Illyés Sándor*: A magyar gyógypedagógia tervei az ezredfordulón címmel tartott előadást. *Gordosné dr. Szabó Anna* az eddig (1848-1993) Magyarországon megrendezésre került nevelésügyi kongresszusokat mutatta be és értékelte gyógypedagógia-történeti szempontból. (Mindkét előadás anyagát leközöljük.) A résztvevők nagy érdeklődéssel hallgatták *Wisinger János*: Magyarok a Special Olympics mozgalomban c. előadását is, amely szintén az első napon hangzott el.

A szakosztályok a második napon tartották üléseiket. A központi témaköröket több szempontból, nagyon változatosan dolgozták fel. Programjaikat részletesen ezúttal nem ismertetjük, a Szerkesztőséghez beérkezett előadáskéziratokat folyamatosan leközöljük.

Ehelyen is kiemelés érdemel azonban, hogy a „Kórházpedagógiai Szakosztály”, amely az elmúlt évben szerveződött, első alkalommal tartott országos konferencián ülést. „A kórházpedagógia helyzeté”-t mérték fel, ez volt ülésük témája. Nagyon értékes és fontos munkát végeztek, ám maguk az érdekeltek kissé csalódottan vették tudomásul, hogy mondanivalójukat saját körben maradván, úgymond egymásnak adták elő. Ez országos konferenciánk immár hagyományos struktúrájának köszönhető, amely szerint a szűkebb szakmai témák tárgyalása szakosztályi keretek között történik. Minthogy azonban a kórházpedagógia önálló diszciplínaként új a magyar gyógypedagógiában (de csak mint diszciplína új, ti. tevékenységi területe, témaköreinek egy része, sőt klasszikus intézményei is korábban a gyógypedagógia körébe tartoztak), a következő országos szakmai konferencián - véleményem szerint - jó lenne plenáris keretek között is hallani róla.

Hasonlóan kiemelés érdemel, hogy a „Szociális Szervezői Szakosztály” ebben az évben rendkívüli ülést tartott. A szociális szervezők egész napos program keretében ünnepelték 20. évfordulójukat, ti. éppen két évtizede annak, hogy a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán, elsőként Magyarországon megindult a szociális szakemberek főiskolai képzése.

A szakosztályi ülés ünnepélyes hangvételű megnyitóján a szociális szervezőképzés alapítói és a főiskola vezetői közül is többen jelen voltak. Osztatlan elismeréssel köszöntötte a szakosztály *dr. Göllösz Viktort*, a szociális szervezőképzés elindítóját.

A program ezután az 1992/93-as tanévben végzett tizenegy friss diplomás szociális szervező előadásával folytatódott, majd fórum keretében értékelték a jelenlévők a szociális szervező-képzés eddigi eredményeit és helyzetét. A szakosztály kora délután, a városközpontban felvonuló szegedi majorettek pompás műsora kíséretében adta tudtul a nagyobb nyilvánosságnak is az évforduló tényét. A szakosztályi program délután a kecskeméti szociális szervezői terepen folytatódott, a Margaréta gondozóházban és az esti, hangulatos, vidám bankettel ért véget.

Az egész konferencia színvonalas megrendezéséért, a sok figyelmességért,

törődésért, a fakultatív programokért, külön is a „tanyai kirándulás”-ért felsorolhatatlanul sok kollégát és az őket segítő munkatársakat illeti elismerés és köszönet.

A rendezők főhadiszállása a Juhar utca 23-ban volt, a *Papp Balázs* igazgató úr által vezetett gyógypedagógiai intézményben. A házigazdáknak külön köszönetünket fejezzük ki.

Találkozunk a MAGYE XXII. Országos Szakmai Konferenciáján, Kőszegen, 1994. június 23-24-25-én.

Viszontlátásra!

G. Sz. A.

BESZÁMOLÓ

A MAGYE XXI. Országos Szakmai Konferenciája Látásfogyatékosági Szakosztályának ülésén (Kecskeméten) elhangzott előadásokról, a viták során kialakított határozati javaslatokról

A MAGYE konferenciája, ezen belül a szakosztályi ülés a látássérült gyerekekkel foglalkozó pedagógia legidőszerűbb kérdéseit, egyben a legtöbb problémát felvető, a pedagógusok között szakmai vitákat kiváltó témákat tűzte napirendre.

A látássérült gyermekek *korai fejlesztése* adja meg az alapot a gyerekek további fejlesztéséhez, ami jelenleg már vagy speciális óvodai, iskolai keretek között, vagy az ép látású gyerekekkel közösen folyik. Az elmúlt két esztendőben e téren jelentős lépések történtek, bár a megfelelő szervezeti rendszer, a korai fejlesztés országos hálózata még nem épült ki. Az eddigi eredményekről számolt be és a feladatokról tartott előadást *Molnár Béláné* és *Újváry Istvánné*, a Látásvizsgáló Országos Szakértői Bizottság vezetője és pszichológusa.

A felvetett gondolatokat erősítette meg *Szakács Zsuzsanna*, a debreceni gyengénlátók iskolája utazótanára, aki e feladatkörében sok tapasztalatra tett szert, s akinek megsegítő feladatai közé tartozik a korai fejlesztés is. E témát a szülőkből, gyerekekből, pedagógusokból, a társadalomból kialakult *érzelmek oldaláról* közelítette meg.

Hasonlóképpen *dr. Sebestyén Ibolya*, a pécsi „Világ Világossága” alapítványi rehabilitációs centrum és iskola vezetője is előadásában a korai fejlesztés fontosságát hangsúlyozta, ami a további iskolai tanulmányokat, az önállóság, öntevékenység kialakulását meghatározza. Felvetette ugyanakkor a gyengénlátó

gyerekek integrált iskoláztatása terén jelentkező kudarccokat is, keresve a negatív tapasztalatok okát.

Farkas Márta, a Látássérült Gyerekek Szülői Egyesületének elnöke az egy éve alakult szülői szervezet eddigi tevékenységéről, elsősorban érdekvédelmi szerepük-ről és a szülők számára két alkalommal, 1993 januárjában és májusában megrendezett „Családi hétvégék” eredményességéről, a szülők és a gyerekek számára szervezett gazdag programokról számolt be.

Az ő előadása vezetett át a következő fontos témára: az *integrált oktatásra*. A gyengénlátó gyerekek számára megfelelő feltételek mellett, eszközökkel ez régóta biztosított, az utóbbi időben a vak gyerekek integrált óvodai és általános iskolai foglalkoztatása válik a szülők részéről igénnyé. Ennek a témának kutatója a főiskola Tiflopedagógiai Tanszékének munkatársa, *dr. Földiné Angyalossy Zsuzsa*, aki az eddigi tapasztalatok alapján a legsürgetőbb tennivalókra hívta fel a figyelmet. Hangsúlyozta, hogy a vakok látó közösségben történő oktatásához a speciális módszerek, eszközök megléte mellett a befogadó közösség, a látássérült gyermek megfelelő intelligenciája, személyisége, segítőkész szülői háttér szükséges, *tehát feltételekhez (anyagi, személyi) kötött, jól átgondolt integráció vezethet csak eredményre.*

Ismét felmerült az utazótanári hálózat bővítésének a szükségessége, a Látásvizsgáló Országos Szakértői Bizottságban létrehozott centrum mellett vidéki módszertani, megsegítő centrumok kialakításának fontossága, hiszen a látók között nevelkedőknek, a velük foglalkozó pedagógusoknak, a szülőknek mindenképpen megsegítésre van szükségük.

Dr. Csocsán Lászlóné ismertette a *Hilton-Perkins alapítvány szakmai segítségnyújtását* a látássérültek nevelése-oktatása terén, négy fő témakörben:

1. korai fejlesztés
2. halmozottan sérültek nevelése
3. integrált oktatás
4. látásnevelés.

Előtérbe kerültek a halmozottan sérültek oktatása terén a siket-vakokkal való foglalkozás megszervezésével, biztosításával kapcsolatos gondok is.

Elismeréssel számolt be a szakosztályvezető a védőnők segítségéről. Közreműködésükkel három hónap alatt az egész országra kiterjedő adatgyűjtést végzett a Tiflopedagógiai Tanszék. Az adatok alapján a Látásvizsgáló Országos Szakértői Bizottság ez év szeptemberétől megkezdí a gyermekek vizsgálatát.

Végezetül *Bábel László* és *Gold Péter* a számítógéppel történő Braille-átírás nehézségeit, a lehetséges megoldási módokat ismertette. Ez jelentős kutatási téma, hiszen így a tankönyvátírások nehézségei, a Braille-könyvtárak fejlesztése megoldottá válhat.

A szakosztályi ülésen hozott határozati javaslatok

1. A hatékony *korai fejlesztés* érdekében szükség van *fejlesztő centrumok* létrehozására vidéken a Látásvizsgáló Országos Szakmai Bizottságban működő fejlesztő központ iránymutatásával. A korai fejlesztést a vak gyerekeken kívül a gyengénlátókra is ki kell terjeszteni.
2. A módszertani centrumok az *integráltan nevelt-oktatott gyermekek* megsegítését is lássák el. A látássérült gyerekek integrációja csak akkor vezet eredményhez, ha annak anyagi és személyi feltételei biztosítottak. A centrumok nyújtsák a felkészítést, eligazítást a gyermeket megsegítő tiflopedagógusok számára, ugyanakkor segítsék egyéni, illetve tanfolyami formában az óvodai, iskolai pedagógusokat, a szülőket.
Szervezzék a gyerekek megsegítésére rendszeres továbbképzést a tájékozódás, közlekedés, önkiszolgálás, kommunikáció, értelmi fejlesztés, egyéni képességek fejlesztése stb. terén.
Mindezen feladatokhoz megfelelő eszközi ellátottság szükséges (pl.: nagyítók, pontírógépek, írógépek, számítógépek, olvasóeszközök).
3. Az integrációs központok kapják feladatul a *középiskolában tanulók megsegítését* is.
4. A *halmozottan sérültek* óvodai, iskolai nevelése a siket-vakok számára nyújtott lehetőségek terén nagy hiányosságokat mutat.

Ezek pótlására a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, illetve a Népjóléti Minisztérium együttes segítségére van szükség az alábbi területeken:

1. Elkülönített pénzeszköz a siket-vakokkal való foglalkozások biztosítására (ezek a halmozottan sérült gyermekek főleg egyéni fejlesztést igényelnek);
2. Tárcaközi egyeztetésre van szükség az ellátásukat, foglalkoztatásukat illetően;
3. Rehabilitációs intézmény létrehozása, ahol
 - biztosított a speciális diagnosztika,
 - a fejlesztés történik (az iskolai nevelés-oktatás is),
 - védőmunkahely létrehozása számukra,
 - az érdekvédelmi képviselő nyújtása;
4. A siket-vakokkal való gyógypedagógiai foglalkozás feltételezi a szakemberképzést is (ez a gyógypedagógiai főiskolák feladata)
Képzés és továbbképzés megszervezése a speciális feladatokat ellátó szakemberek biztosítása érdekében.

HELESFAI KATALIN